

ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

www.zelena-hora.cz

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Hvězda mezi hvězdami

Poutní kostel na Zelené hoře, zapsaný od roku 1994 na seznamu UNESCO, představuje vrchol tvorby Jana Blažeje Santiniho Aichela. Tato unikátní stavba zasvěcená sv. Janu Nepomuckému ve stylu barokní gotiky je vystavěná na půdorysu pěticípé hvězdy, čímž architektonicky zhmotňuje legendu o sv. Janovi a symboliku čísla pět. Santini mistrovsky propojil dynamické křivky s prací se světlem, které modeluje vnitřní prostor. Kostel s ambitem ve tvaru deseticípé hvězdy tak zůstává trvalým monumentem geniality, kde se hmota a geometrie proměňují v duchovní prožitek.

ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

www.klaster-zdar.cz

Dolní hřbitov
Bazilika
Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše

Santiniho první realizace

U bývalého žďárského cisterciáckého kláštera stojí Dolní hřbitov, který je první realizací Santiniho ve Žďáře. Opat Vejmluva jej nechal vybudovat pro oběti hrozícího moru. Stavba měla původně půdorys trojúhelníku symbolizující Nejsvětější Trojici, později byla rozšířena, takže její půdorys připomíná lebku.

Bazilika, původně konventní chrám kláštera ze 13. století, byla upravena architektem Santinim. Ten respektoval původní gotickou dispozici, kterou však obohatil o nové empory a specifickou hru světla a stínu. S délkou lodi přes 70 metrů jde o druhý nejdelší kostel na Moravě.

OBYČTOV

www.farnostobyctov.cz

Kostel Navštívení Panny Marie

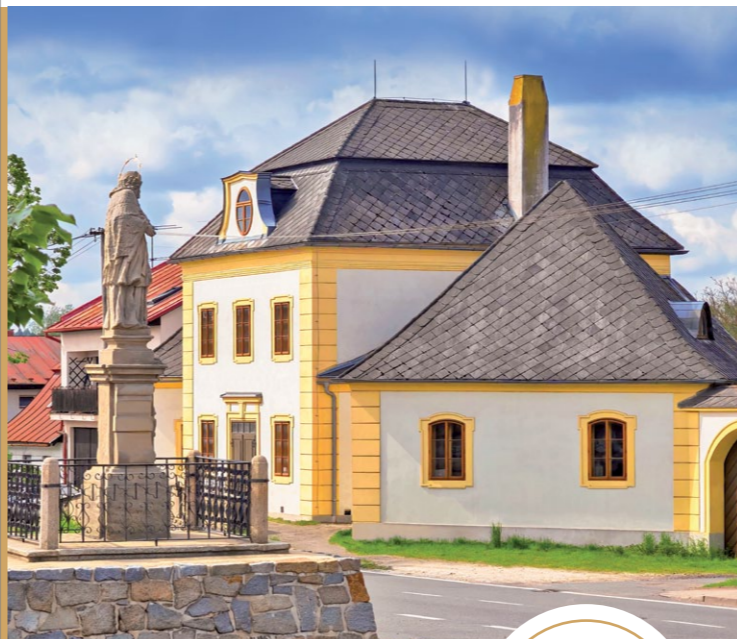

Architektův symbol stálosti

V údolí řeky Oslavy se nachází barokní klenot – poutní kostel Navštívení Panny Marie v Obyčtově. Geniální architekt Jan Blažej Santini Aichel, který se realizace svého projektu nedožil, vtiskl této stavbě unikátní půdorys želvy, která symbolizuje stálost ve víře a mariánskou ochranu. Hlavní chrámová loď představuje pomyslné tělo želvy, čtyři mělké kaple v rozích lodi symbolizují její nohy, presbytář směřující k východu tvoří krk a vstupní předsíň v západní části připomíná ocas. Chrám vysvěcený roku 1734 dodnes fascinuje návštěvníky dynamickou hrou světla a odvážnou geometrií.

OSTROV NAD OSLAVOU

www.ostrovno.cz

Bývalý zájezdní hostinec

Útočiště pro pocestné

Významnou dominantou Ostrova nad Oslavou je barokní zájezdní hostinec, který kolem roku 1720 navrhl architekt Jan Blažej Santini Aichel. Stavbu rovněž inicioval opat žďárského cisterciáckého kláštera Václav Vejmluva, na jehož jméno (Wenceslaus) odkazuje unikátní půdorys budovy ve tvaru písmene W. Objekt s výraznou mansardovou střechou původně sloužil jako zázemí pro ubytování obchodníků a poutníků, přepřahání koní a hospodářské potřeby kláštera. Někdejší hostinec představuje vzácně dochovanou ukázkou Santiniho mistrovství v oblasti užitkové architektury.

BOBROVÁ

www.farnostbobrova.cz

Kostel sv. Petra a Pavla

Chrám otočený k lidem

Monumentální kulisu náměstí v Bobrově tvoří kostel sv. Petra a Pavla, důkaz Santiniho architektonické odvahy. Na zakázku opata Vejmluvy architekt při přestavbě v letech 1714–1722 radikálně otočil orientaci původně středověkého chrámu oltářem na západ. Díky tomu vzniklo velkolepé dynamické průčelí, které se otevírá směrem k obci a působí mohutnějším dojmem, než je skutečnost. Světlý interiér zaklenutý v jedinečném duchu barokní gotiky zůstává trvalým památkem doby největšího kulturního i duchovního rozkvětu panství pod správou žďárských cisterciáků.

ZVOLE NAD PERNŠTEJNEM

www.zvolenadpernstejnem.cz

Kostel sv. Václava

Pocta českému patronu

Kostel sv. Václava ve Zvoli je skrytý klenot Vysočiny a další Santiniho mistrovské dílo. Barokní stavba z let 1713–1717 na půdorysu řeckého kříže poutá pozornost nejen svou symbolikou, ale i pozoruhodnou hrou geometrie a světla. Unikátní klenba i tvar střechy s lucernou věrně symbolizují svatováclavskou knížecí korunu, čímž architekt vzdal hold patronu české země. Fasáda kostela se vlní a vzdouvá, což je typický prvek dynamického baroka. Jde o jednu z prvních klíčových Santiniho realizací pro žďárský klášter, která dokonale spojuje duchovní hloubku s vrcholnou architekturou.

Santiniho skandál!

Ačkoli geniální Santini nezanechal v Rakousku žádná díla, ideální návrh kláštera Plasy se (záhadným způsobem) nachází v dolnorakouském cisterciáckém klášteře Zwettl – a vyvolal tam značné pobouření. Po stopách tohoto skandálu se vydává časová cesta do 20. let 18. století. Měl Santini navrhovat stavby ve Zwettlu? Došlo k intrice proti novým stavbám v klášteře? Kdo tahal v této aféře za nitky? Výstavu na toto téma můžete navštívit v klášteře Zwettl v Dolním Rakousku. Aktuální termíny naleznete na www.stift-zwettl.at

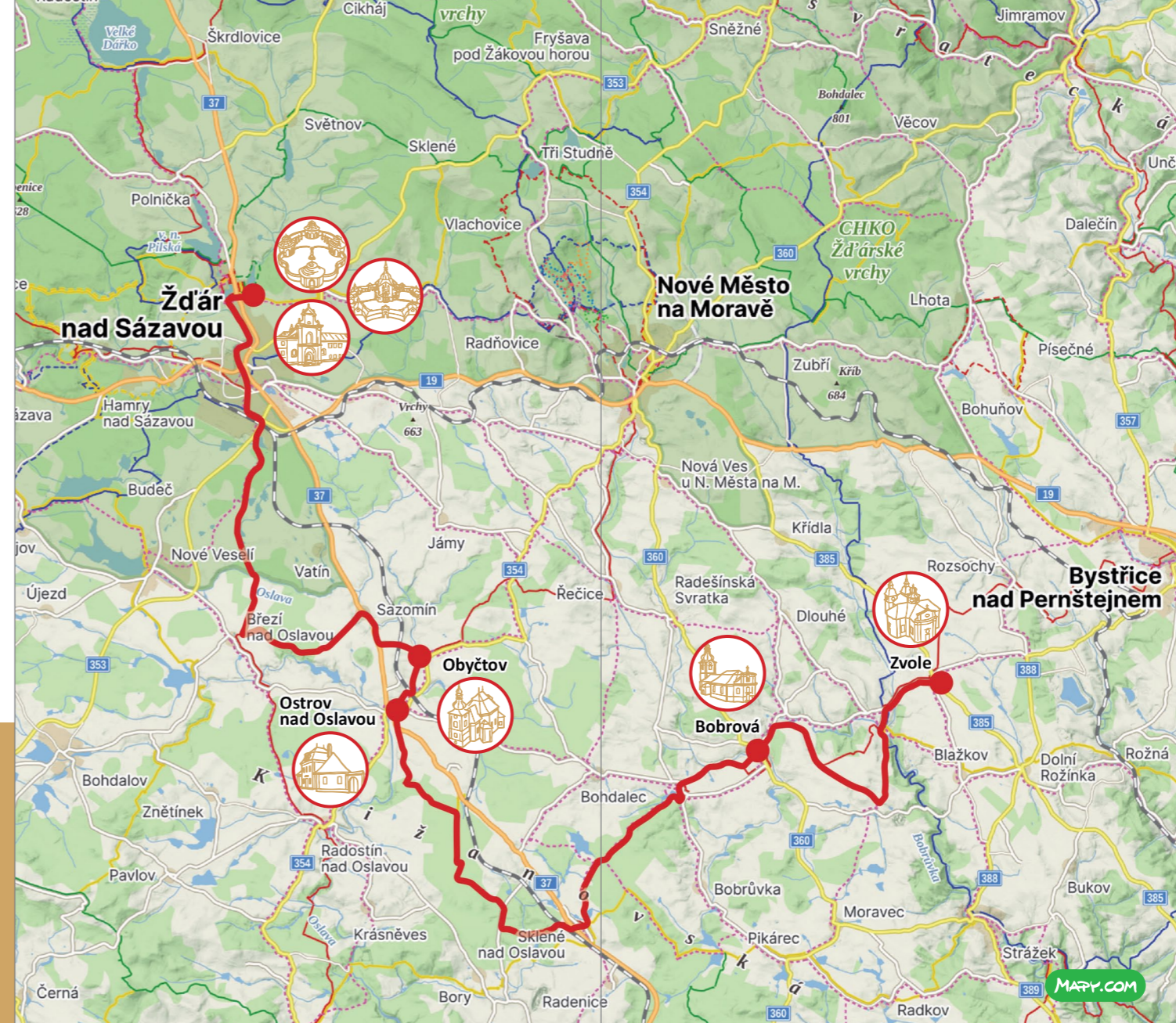
Trasa moderních poutníků

Po Santiniho stezce spojující putování s komentovanými prohlídkami některých staveb geniálního architekta v regionu se můžete vydat o letních prázdninách.

Na jednotlivou nebo společnou vstupenku si prohlédnete kostely sv. Václava ve Zvoli a sv. Petra a Pavla v Bobrově, baziliku minor Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše v areálu žďárského zámku i poutní kostel sv. Jana Nepomuckého, památku UNESCO. Prohlídka za dobrovolné vstupné se nabízí na žďárském Dolním hřbitově.

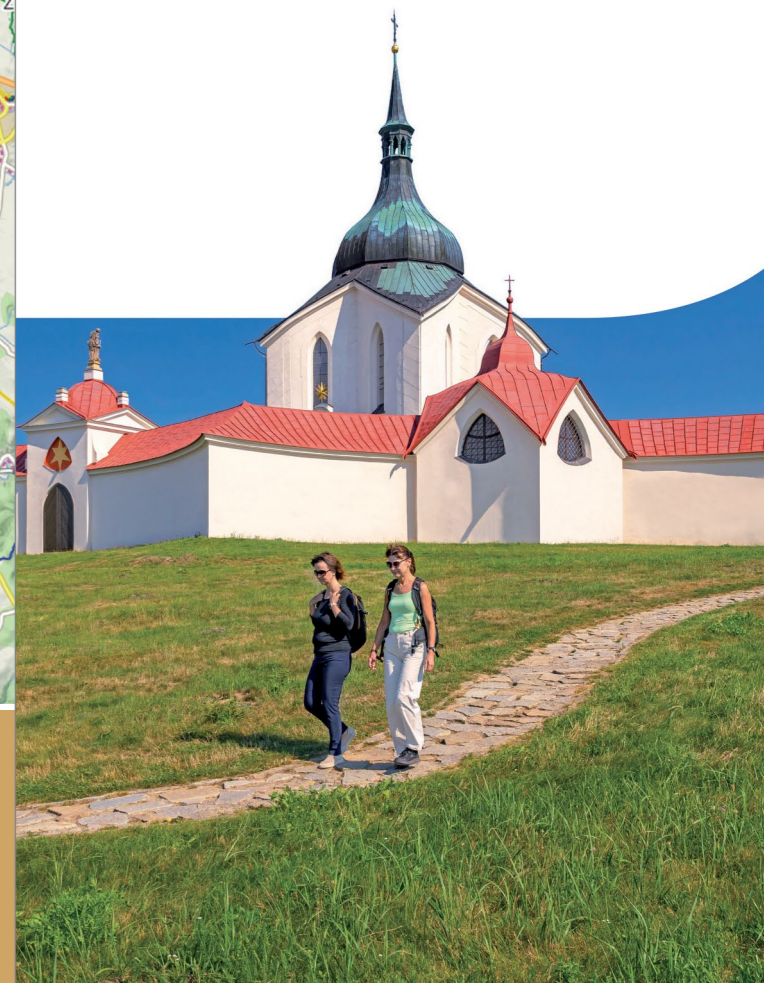
A na co se můžete těšit? Kostel sv. Václava ve Zvoli má dvě věže a kopuli se svatováclavskou korunou, barokně přestavěný kostel sv. Petra a Pavla v Bobrově zase opačnou orientaci, než je zvykem. Na konci Bobrové stojí červená boží muka v podobě krystalu, v Obyčtově kostel Naveštetí Panny Marie ve tvaru želvy a v Ostrově nad Oslavou Santiniho připomíná bývalý zájezdní hostinec.

Nejvíce staveb je ale ve Žďáře nad Sázavou. Uvidíte tam Dolní hřbitov, statek Lyra, prelaturu v zámku, interiér baziliky Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše, přístavbu kostela Nejsvětější Trojice i unikátní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře nad zámkem. Právě zámek byl kdysi klášterem cisterciáků, pro jehož opata Václava Vejmluvu věhlasný architekt projektoval.

SANTINIHO STEZKA

v Koruně Vysočiny

Jan Blažej Santini Aichel

Architekt bořící dobové představy

I když architekt Jan Blažej Santini Aichel (1677–1723) zemřel už ve svých 46 letech a navíc od narození trpěl tělesnou vadou, která mu znemožnila převzít otcovu vyhlášenou kamenickou dílnu, uplatnění i věhlas však našel ve stavitelství. Studoval rovněž malířství, a když později získal kvalifikaci architekta, začal projektovat díla originální, nadčasová, s číselnou i geometrickou symbolikou, využitím technických znalostí, akustiky či hry světla. Za třiatdvacet let intenzivní práce stihl vytvořit bezmála stovku realizovaných projektů, ať už šlo o kláštery, kostely, kaple, paláce, hospodářské objekty, nebo další menší stavby.

www.santinivysocina.cz

Interreg
Rakousko – Česko

Spolufinancováno
Evropskou unií

Santiniho cyklotrasa č. 5061 (67 km)

Santiniho stezka (47 km)

